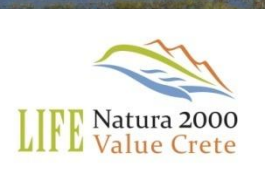

Εκπαιδευτικό Σεμινάριο με θέμα: «Περιοχές Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη: Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών και Υπηρεσίες Οικοσυστημάτων»

Ηράκλειο, 16 Απριλίου 2016

«Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών NATURA 2000»

Δρ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΠΡΟΜΠΟΝΑΣ
Φυσικός - Περιβαλλοντολόγος

Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης

Ενότητες

- Πρόγραμμα “LIFE Natura 2000 Value Crete”
- Προστατευόμενες περιοχές – Ιστορική αναδρομή
- Τι είναι οι προστατευόμενες φυσικές περιοχές;
- Δίκτυο NATURA 2000: Ευρώπη, Ελλάδα και Κρήτη
- Οδηγία Πτηνών (2009/147/ΕΚ, τροποποίηση της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ) και Οδηγία Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ)
- Δραστηριότητες εντός περιοχών NATURA 2000
- Υπηρεσίες οικοσυστημάτων στο Δίκτυο N2000

LIFE13 INF/GR/000188

«Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές NATURA 2000 στην Κρήτη»
Ακρωνύμιο: “LIFE Natura 2000 Value Crete”

LIFE13 INF/GR/000188

«Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές NATURA 2000 στην Κρήτη»

ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

- Πρόγραμμα LIFE+ Πληροφόρηση & Επικοινωνία 2013
- Συντονιστής Δικαιούχος: Πανεπιστήμιο Κρήτης – Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Κρήτης (ΜΦΙΚ)
- Συνδικαιούχος 1: Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης – Διεύθυνση Συντονισμού & Επιθεώρησης Δασών
- Συνδικαιούχος 2: Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία

www.nhmc.uoc.gr

www.ornithologiki.gr

LIFE13 INF/GR/000188

«Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές NATURA 2000 στην Κρήτη»

Διάρκεια: 01/07/2014 – 30/06/2018 (4 έτη)

Συνολικός προϋπολογισμός: 1.085.171 €

Συνολικές επιλέξιμες δαπάνες: 1.061.921 €

Συγχρηματοδότηση Ε.Ε.: 530.960 € (50% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών, ή 48,93% του συνολικού προϋπολογισμού)

Συγχρηματοδότηση φορέων και οργανισμών:

- Υπουργείο Περιβάλλοντος & Ενέργειας (ΥΠΕΚΑ): 100.000 €
- Ίδιοι πόροι συνδικαιούχων έργου: 454.211 €

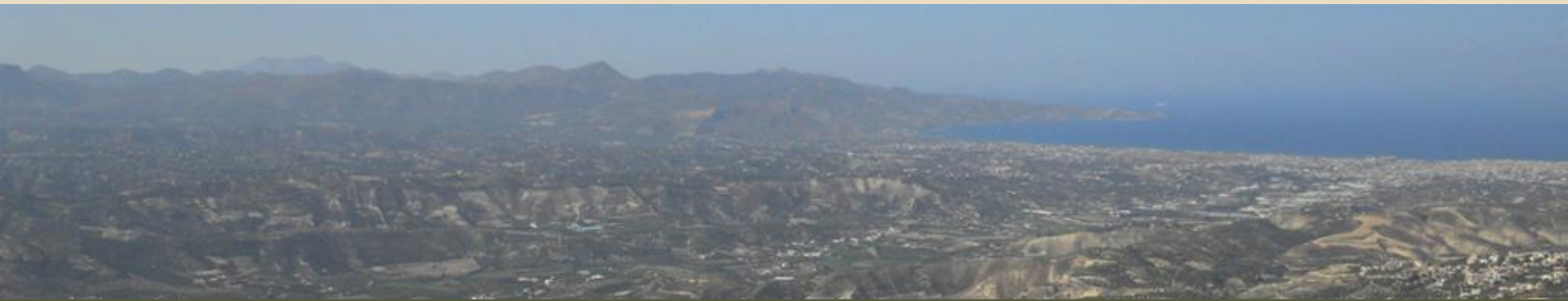

LIFE13 INF/GR/000188

«Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές NATURA 2000 στην Κρήτη»

Γιατί ένα πρόγραμμα LIFE+ Πληροφόρηση & Επικοινωνία στις περιοχές N2000 στην Κρήτη;

Οι περιοχές του δικτύου Natura 2000 (N2000) στην Κρήτη εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν μια σειρά περιβαλλοντικών προβλημάτων, όπως:

- α) καταστροφή παράκτιων ενδιαιτημάτων λόγω τουριστικής ανάπτυξης,
- β) υποβάθμιση ορεινών περιοχών, και
- γ) απώλεια βιοποικιλότητας λόγω της εντατικής γεωργίας, της εγκατάλειψης των παραδοσιακών γεωργικών πρακτικών και της θνησιμότητας συγκεκριμένων ειδών της πανίδας εξαιτίας ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

LIFE13 INF/GR/000188

«Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές NATURA 2000 στην Κρήτη»

Η ενημέρωση – ευαισθητοποίηση των τοπικών κοινοτήτων σχετικά με τη σημασία της προστασίας ειδών και ενδιαιτημάτων, σε συνδυασμό με την εφαρμογή διαχειριστικών μέτρων, είναι συχνά πιο αποτελεσματικός τρόπος για την επίτευξη διαχειριστικών στόχων σε σύγκριση με την εφαρμογή της εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

LIFE13 INF/GR/000188

«Οι οικολογικές υπηρεσίες, τα κοινωνικά οφέλη και η οικονομική αξία των υπηρεσιών των οικοσυστημάτων στις περιοχές NATURA 2000 στην Κρήτη»

- ❖ Αντικείμενο του έργου είναι η υλοποίηση **εκστρατείας περιβαλλοντικής ενημέρωσης** του πληθυσμού που κατοικεί και δραστηριοποιείται εντός των περιοχών NATURA 2000 (αγρότες, κτηνοτρόφοι, κυνηγοί, εργαζόμενοι στον τουριστικό τομέα, υπάλληλοι δημόσιων υπηρεσιών και Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εργαζόμενοι στα ΜΜΕ, μηχανικοί, μαθητές, φοιτητές, επισκέπτες), αλλά και του ευρύτερου πληθυσμού της Κρήτης για την περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική αξία των περιοχών που έχουν ενταχθεί στο Δίκτυο N2000. Έμφαση θα δοθεί στα **είδη χαρακτηρισμού** των περιοχών του Δικτύου N2000, κύρια στην **ορνιθοπανίδα** της Κρήτης.
- ❖ Απώτερος σκοπός του έργου είναι η ανάδειξη της πολύτιμης συνεισφοράς των **υπηρεσιών των οικοσυστημάτων** στην κοινωνική ευημερία και οικονομική ανάπτυξη των τοπικών κοινωνιών, η προώθηση εναλλακτικών – περιβαλλοντικά ωφέλιμων – **οικονομικών δραστηριοτήτων** και η **καλλιέργεια δεξιοτήτων** του τοπικού πληθυσμού, έτσι ώστε να εμπλακεί ενεργά στην προστασία της βιοποικιλότητας στην Κρήτη.

<http://www.ecovalue-crete.eu/el>

Δρχείο Επεξεργασία Προβολή Ιστορικό Σηλοδοείκτες Εργαλεία Βοήθεια

Οι οικολογικές υπηρεσίες... NATURA Crete Value | Υπη... Natural History Museum o... Society for the Protection... Ελληνική Εταιρεία Προστα...

www.ecovalue-crete.eu/el

Το Πρόγραμμα Το Δίκτυο NATURA 2000 Νέα Χρήσιμοι σύνδεσμοι

GR4340013 - Νήσοι Γαύδος και Γαυδοπούλα
Γαύδος, χερσόνησος Τριφυλίας.
Φωτογραφία: Φασουλάς Χ. (ΜΦΙΚ)

Τι είναι το LIFE Natura2000Value Crete; Στόχοι Αναμενόμενα αποτελέσματα

19:05 1/11/2015

Προστατευόμενες Περιοχές – Ιστορική Αναδρομή

- Οι σχέσεις του ανθρώπου με τη γη και τα αβιοτικά και βιοτικά στοιχεία που συνδέονται με αυτή – το φυσικό περιβάλλον – έχουν υποστεί πολλές και διάφορες μεταβολές με το πέρασμα των χρόνων.
- Επί χιλιετίες, ο άνθρωπος θεωρούσε τη γη ως πηγή αγαθών, που του προσφέρονταν τελείως ανέξοδα.
- Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα και μετά από μια περίοδο έντονης προσπάθειας εκμετάλλευσης των φυσικών πόρων μέσω της αλματώδους ανάπτυξης της τεχνολογίας, γίνεται κατανοητό ότι οι φυσικοί πόροι πρέπει να αντιμετωπιστούν ως αγαθά σπάνια, ευαίσθητα, δύσκολα στη διασφάλισή τους και απειλούμενα με καταστροφή και εξαφάνιση.

Προστατευόμενες Περιοχές – Ιστορική Αναδρομή (Συν.)

- Η εντεινόμενη επέμβαση του ανθρώπου στη φύση και η συνεχής εκμετάλλευση της γης και των φυσικών πόρων, οδήγησε στην υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος και στη διατάραξη της οικολογικής ισορροπίας.
- Οι επιπτώσεις αυτές έγιναν εντονότερες τους δύο τελευταίους αιώνες.
- Κίνδυνος εξαφάνισης από τον πλανήτη πολλών φυτικών και ζωικών ειδών, καθώς και μοναδικών τοπίων.
- Κινητοποίηση της ανθρωπότητας για τη λήψη μέτρων για την αντιστροφή της κατάστασης.
- Κυβερνήσεις άρχισαν να κινητοποιούνται για τη λήψη μέτρων για την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Προστατευόμενες Περιοχές – Ιστορική Αναδρομή (Συνέχεια)

- ❖ Το 1972 κυκλοφόρησε το γνωστό βιβλίο **«Τα Όρια της Ανάπτυξης»** (“*The Limits to Growth*”), που πιθανότατα επηρέασε βαθύτερα από κάθε άλλο παρόμοιο βιβλίο την πραγματικότητα εκείνου του καιρού. Εκεί περιέχονταν τα αποτελέσματα μιας ερευνητικής εργασίας που πραγματοποιήθηκε μετά από αίτηση της **Λέσχης της Ρώμης** (μιας ένωσης επιχειρηματιών, πολιτικών και επιστημόνων) σε σχέση με το μέλλον του πλανήτη. Το **Ινστιτούτο Τεχνολογίας της Μασαχουσέτης (MIT)** ανέλαβε να διεκπεραιώσει αυτή την έρευνα, διερευνώντας τις μακροπρόθεσμες επιπτώσεις **πέντε παραμέτρων**, δηλαδή του **υπερπληθισμού**, της **εκβιομηχάνισης**, της **παραγωγής τροφής**, της **κατανάλωσης φυσικών πόρων** και της **ρύπανσης**, σε σχέση με το μέλλον του πλανήτη.

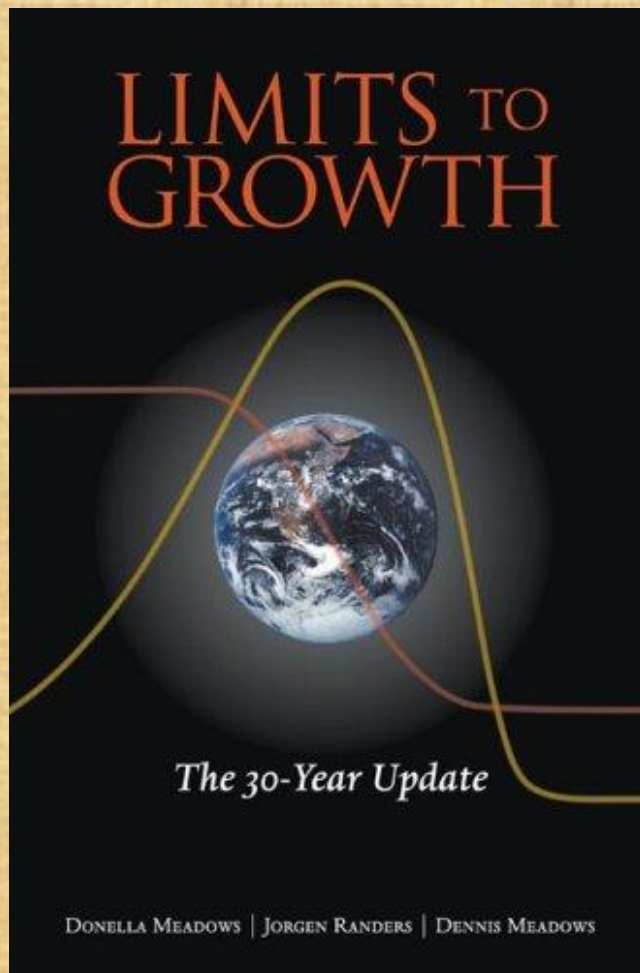
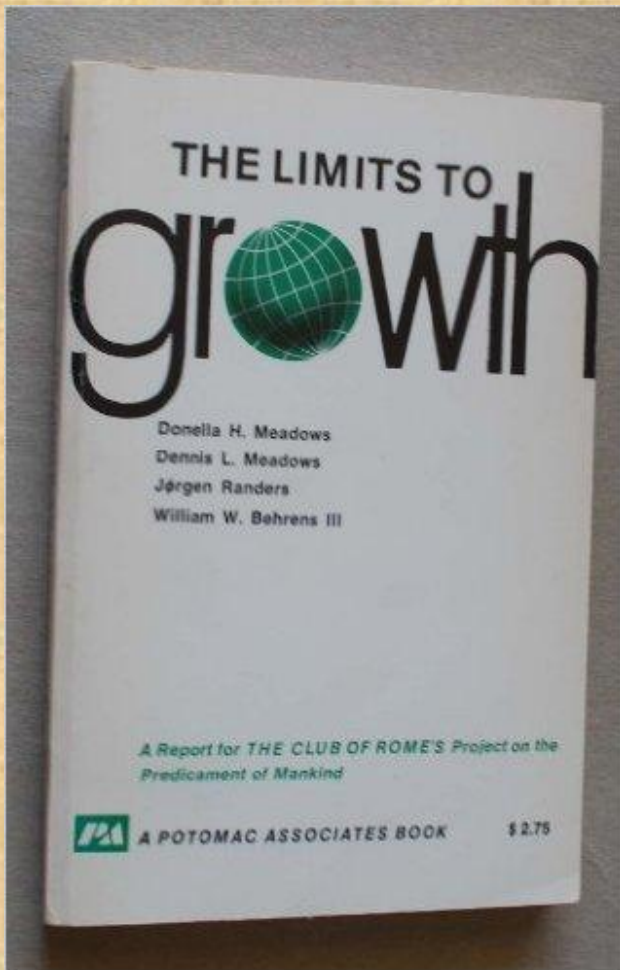
Προστατευόμενες Περιοχές – Ιστορική Αναδρομή (Συνέχεια)

- ❖ Η έρευνα αυτή κατέληξε στα ακόλουθα **συμπεράσματα**:
  1. Αν οι τάσεις που χαρακτηρίζουν τις παραμέτρους δεν αλλάξουν, τότε **τα όρια της αύξησης** αυτών των μεγεθών πάνω στον πλανήτη θα παραβιαστούν κάποια στιγμή **μέσα στα επόμενα 100 χρόνια**. Το πιο πιθανό αποτέλεσμα θα είναι μια ξαφνική και ανεξέλεγκτη μείωση του ανθρώπινου πληθυσμού και των βιομηχανικών δυνατοτήτων.
  2. Είναι δυνατό να αλλάξουν αυτές οι τάσεις αύξησης και να εγκαθιδρυθεί μια **κατάσταση οικολογικής και οικονομικής σταθερότητας που να είναι «αιιφορική»** (βιώσιμη ή αυτοσυντηρούμενη). Η παγκόσμια ισορροπία θα μπορούσε να σχεδιαστεί έτσι ώστε οι βασικές υλικές ανάγκες κάθε ανθρώπου να μπορούν να ικανοποιηθούν και να παρέχεται σε όλους ίση δυνατότητα για αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού τους.

Προστατευόμενες Περιοχές – Ιστορική Αναδρομή (Συν.)

Προστατευόμενες Περιοχές – Ιστορική Αναδρομή (Συνέχεια)

Οι προστατευόμενες περιοχές αποτελούν ένα από τα σημαντικότερα μέτρα για την προστασία και διατήρηση των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του φυσικού περιβάλλοντος. Πρόκειται κυρίως για:

- ❖ Φυσικές περιοχές με αυτοφυή χλωρίδα και άγρια πανίδα, που εμπεριέχουν είδη που είναι αντιπροσωπευτικά, σπάνια ή απειλούμενα με εξαφάνιση.
- ❖ Πολύτιμους βιοτόπους.
- ❖ Ιδιαίτερους φυσικούς γεωμορφολογικούς και φυσιογεωγραφικούς σχηματισμούς.
- ❖ Τοπία με ιδιαίτερα αισθητικά και φυσιογνωμικά γνωρίσματα.

Προστατευόμενες Περιοχές – Ιστορική Αναδρομή (Συν.)

- ❖ Πρώτη συντονισμένη ενέργεια για την κατοχύρωση του θεσμού των προστατευόμενων περιοχών (ΠΠ), με τη σύγχρονη αντίληψή τους, θεωρείται μια πράξη του Κογκρέσου των ΗΠΑ το 1872, όπου μια μεγάλη έκταση «παρθένας φύσης» στο **Yellowstone** χαρακτηρίστηκε ως **Εθνικό Πάρκο**.
- ❖ Προσδιορίστηκε ως «ένας χώρος στον οποίο αποκλείεται η εκμετάλλευση και η ανθρώπινη επέμβαση, όπου το κοινό θα μπορεί να απολαμβάνει και να ωφελείται από τη φύση» και το κράτος ανέλαβε τον αποκλειστικό έλεγχο και την προστασία της περιοχής.

Τι είναι οι Προστατευόμενες Φυσικές Περιοχές;

- Περιοχές οριοθετημένες με σαφήνεια, στην έκταση των οποίων οι ανθρώπινες δραστηριότητες απαγορεύονται ή ασκούνται με περιορισμούς προς όφελος της φύσης.
- Έχουν υπογραφεί πολλές διεθνείς συμβάσεις για την προστασία της φύσης (π.χ. Σύμβαση Ραμσάρ [1971], Σύμβαση Βέρνης [1979], Σύμβαση για την Βιολογική Ποικιλομορφία [Ρίο, 1992] κ.ά.).

Δίκτυο NATURA 2000

- ❖ Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Προστατευόμενων Περιοχών **NATURA 2000** αποτελεί το βασικό νομικό και θεσμικό πλαίσιο της Ε.Ε. για την προστασία της βιοποικιλότητας.
- ❖ Βασίζεται σε δύο Ευρωπαϊκές Οδηγίες: την **Οδηγία 92/43/ΕΟΚ** «Για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας» (ή «**Οδηγία Οικοτόπων**») και την **Οδηγία 2009/147/ΕΚ** «Για τη διατήρηση των άγριων πτηνών» (ή «**Οδηγία Πτηνών**»), που ένταξε όλες τις τροποποιήσεις και αντικατέστησε την **αρχική Οδηγία 79/409/ΕΟΚ**).
- ❖ Κύριος στόχος της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ είναι η προστασία της βιολογικής ποικιλότητας μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων στο ευρωπαϊκό έδαφος.

Δίκτυο NATURA 2000 (Συνέχεια)

- ❖ Η «Οδηγία Οικοτόπων» θεσμοθετεί ένα συνεκτικό οικολογικό Δίκτυο **Ειδικών Ζωνών Διατήρησης** (Special Areas of Conservation – **SACs / ΕΖΔ**), με ονομασία «NATURA 2000».
- ❖ Οι **ΕΖΔ** προκύπτουν από τους **Τόπους Κοινοτικής Σημασίας** (Sites of Community Importance – **SCIs / ΤΚΣ**), που χαρακτηρίζονται βάσει των οικοτόπων προτεραιότητας και των ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που φιλοξενούν.
- ❖ **Οι οικότοποι και τα είδη χλωρίδας και πανίδας** που τίθενται σε προτεραιότητα απαριθμούνται στα Παραρτήματα (Annexes) της «Οδηγίας των Οικοτόπων».
- ❖ Επίσης, στο Δίκτυο N2000 συμπεριλαμβάνονται και οι **Ζώνες Ειδικής Προστασίας** για την ορνιθοπανίδα (Special Protection Areas – **SPAs / ΖΕΠ**) από την «Οδηγία των Πτηνών».

Δίκτυο NATURA 2000 (Συνέχεια)

- ❖ Οι **ΖΕΠ**, μετά τον χαρακτηρισμό τους από τα κράτη-μέλη, εντάσσονται αυτόματα στο Δίκτυο N2000 και η διαχείρισή τους ακολουθεί τις διατάξεις του **Άρθρου 6**, παρ. 2, 3, 4 της Οδηγίας **92/43/ΕΟΚ**, και τις διατάξεις του **Άρθρου 4** της Οδηγίας **2009/147/ΕΚ**.
- ❖ Αντίθετα, για την **ένταξη των ΤΚΣ** πραγματοποιείται **επιστημονική αξιολόγηση** και διαπραγμάτευση μεταξύ των κρατών-μελών και της Ε.Ε., σύμφωνα με τα αποτελέσματα των κατά οικολογική ενότητα **Βιογεωγραφικών Σεμιναρίων** (η Ε.Ε. διαιρείται σε 9 βιογεωγραφικές περιοχές: Αλπική, Ατλαντική, Αρκτική, Ηπειρωτική, Μακαρονησιωτική, Μεσογειακή, Παννονική, Μαύρη Θάλασσα και Στεππική).
- ❖ Οι **ΤΚΣ** υπόκεινται στις διατάξεις του **Άρθρου 6**, παρ. 2, 3, 4 της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ.

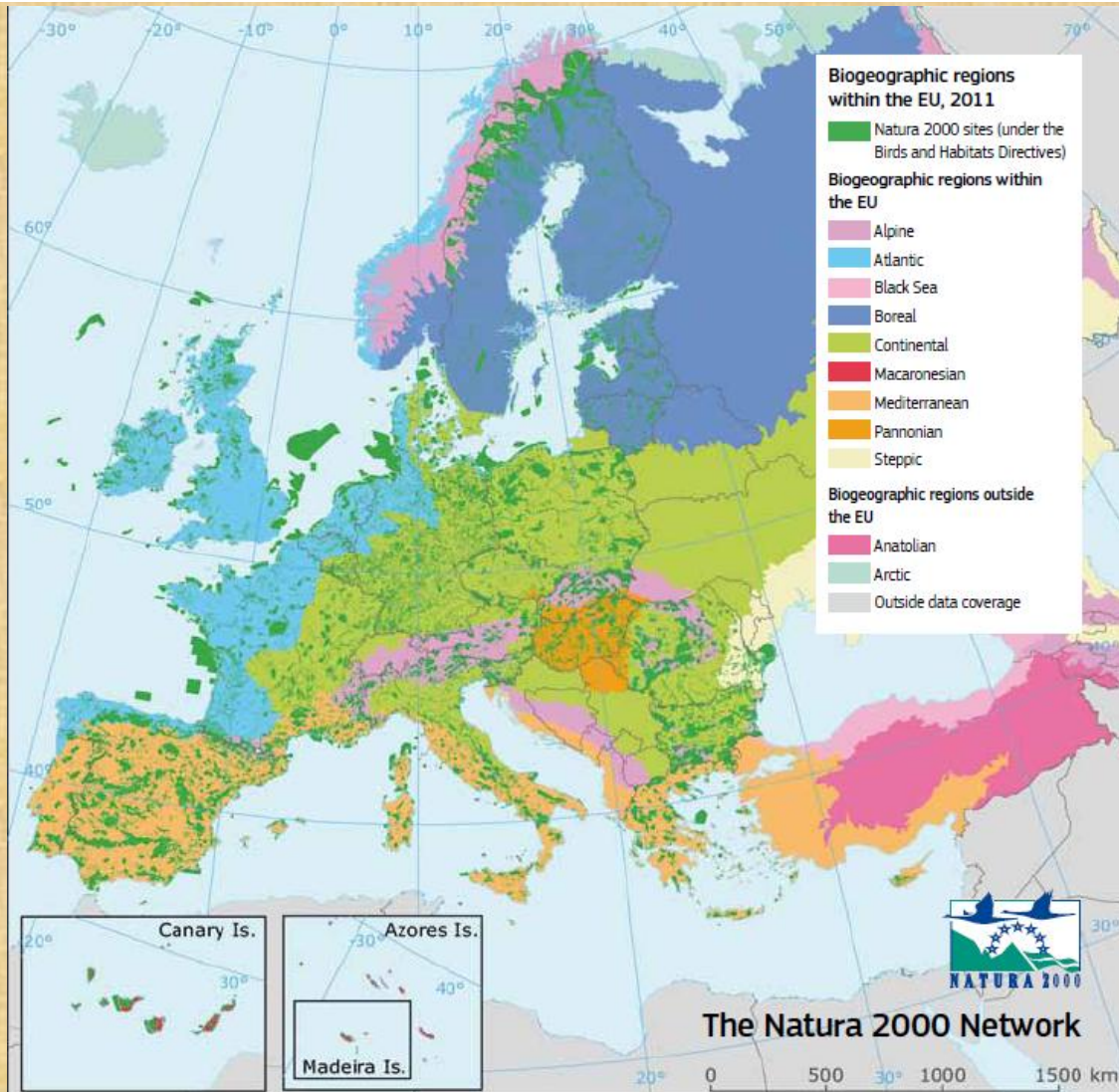
Δίκτυο NATURA 2000 (Συνέχεια)

- ❖ Μετά την οριστικοποίηση του καταλόγου των ΤΚΣ, τα κράτη-μέλη υποχρεούνται να κηρύξουν τις περιοχές αυτές ως **ΕΖΔ**, το αργότερο μέσα σε μία **εξαετία**, και να καθορίσουν τις προτεραιότητες για τη διατήρηση σε ικανοποιητική κατάσταση των τύπων οικοτόπων και των ειδών κοινοτικού ενδιαφέροντος εντός αυτών.
- ❖ Σήμερα, το Δίκτυο N2000 αριθμεί πάνω από 26.000 περιοχές σε όλη την Ε.Ε., συνολικής έκτασης πάνω από 780.000 km², που αντιστοιχεί σχεδόν στο 18,5% του ευρωπαϊκού εδάφους.
- ❖ Το **Δίκτυο N2000 αποσκοπεί πρωτίστως** στη διατήρηση ειδών και οικοτόπων στα εδάφη των κρατών-μελών της Ε.Ε. Ωστόσο, η «Οδηγία των Οικοτόπων» αναγνωρίζει ότι η επιτυχία του εγχειρήματος προϋποθέτει τον σεβασμό στις οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής.

Δίκτυο NATURA 2000 στην Ευρώπη

Επιτυχίες Δικτύου N2000 στην Ευρώπη

- ❖ Η «Οδηγία των Οικοτόπων» αντιπροσωπεύει την πιο φιλόδοξη πρωτοβουλία για τη **διατήρηση της βιοποικιλότητας** στην Ε.Ε. (σε 28 κράτη-μέλη).
- ❖ Η Οδηγία Οικοτόπων **προστατεύει πάνω από 1.000 είδη και περίπου 230 πολύτιμους τύπους οικοτόπων**, που θεωρούνται ότι είναι ευρωπαϊκής σημασίας.
- ❖ Δημιουργήθηκε ένα **ευρωπαϊκό δίκτυο ΠΠ**.
- ❖ Σε επίπεδο Ε.Ε. υπάρχουν πλέον **26.000 περιοχές** ενταγμένες στο δίκτυο N2000, που είναι το μεγαλύτερο συντονισμένο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών σε παγκόσμιο επίπεδο.

Επιτυχίες Δικτύου N2000 στην Ευρώπη

- ❖ Η αξία του Δικτύου N2000 επεκτείνεται πέρα από την προστασία της βιοποικιλότητας. Επιπρόσθετα, παρέχει στην κοινωνία πολύτιμες **υπηρεσίες των οικοσυστημάτων**, π.χ. γλυκό νερό, αποθήκευση άνθρακα, προστασία από πλημμύρες, χιονοστιβάδες και διάβρωση των ακτών, υπηρεσίες τουρισμού και αναψυχής, κ.ά.

Nature & Biodiversity

Οδηγία 79/409/ΕΟΚ: «Για τη διατήρηση των άγριων ειδών πτηνών» (OJ of EU, L.103/1979)

- ❖ Ψηφίστηκε στην Ε.Ε. το **1979** (Οδηγία 79/409/ΕΟΚ). Λόγω των διαφόρων τροποποιήσεων της, σήμερα ισχύει η **Οδηγία 2009/147/ΕΚ** για τη διατήρηση των άγριων πτηνών.
- ❖ **Αφορά όλα τα είδη πουλιών** που ζουν σε άγρια κατάσταση στα κράτη μέλη της Ε.Ε., καθώς και τα αυγά, τις φωλιές και τα ενδαιτήματά τους – απαγορεύει τη σύλληψη και θανάτωση όλων των άγριων πουλιών (Άρθρο 5).
- ❖ Στοχεύει στη **λήψη μέτρων** για τη διατήρηση, διαφύλαξη ή αποκατάσταση επαρκούς ποικιλίας και έκτασης ενδαιτημάτων, για όλα τα είδη των άγριων πτηνών.
- ❖ Τα μέτρα **περιλαμβάνουν**: δημιουργία ζωνών προστασίας, συντήρηση ενδαιτημάτων που βρίσκονται στο εσωτερικό και εξωτερικό των ζωνών προστασίας, καθώς και αποκατάσταση υποβαθμισμένων βιοτόπων.

Γιατί υιοθετήθηκε η Οδηγία για τα Πτηνά;

- + Τα πουλιά αποτελούν βασικό και αναπόσπαστο κομμάτι της πανίδας, ενώ παίζουν σημαντικό ρόλο στην ισορροπία και τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.
- + Αποτελούν έναν από τους καλύτερους περιβαλλοντικούς δείκτες, που αναγνωρίζονται επίσημα από την Ε.Ε.
- + Το 68% του Δικτύου N2000 στην Ελλάδα αποτελείται από ΖΕΠ, δηλαδή περιοχές που έχουν οριοθετηθεί για τα πουλιά.
- + Παρατηρούνται εύκολα, αποτελούν καλό τρόπο ευαισθητοποίησης του κοινού.
- + Είναι απλή και αξιόπιστη η συλλογή δεδομένων.

Οδηγία 92/43/ΕΟΚ: «Για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας & χλωρίδας»

- ❖ Ψηφίστηκε στην Ε.Ε. το **1992** (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ, OJ of EU, L.206/1992).
- ❖ Σκοπός της Οδηγίας είναι η **διατήρηση της βιοποικιλότητας** μέσω της διατήρησης των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων), καθώς και της αυτοφυούς χλωρίδας και άγριας πανίδας στο έδαφος των κρατών μελών της Ε.Ε., λαμβάνοντας συγχρόνως υπόψη τις οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και περιφερειακές παραμέτρους.
- ❖ Συστάθηκε το **ευρωπαϊκό οικολογικό δίκτυο «NATURA 2000»**, που αποτελείται από περιοχές φυσικών οικοτόπων του **Παραρτήματος I** και οικοτόπων των ειδών του **Παραρτήματος II**, καθώς επίσης και από τις **Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ / SPA)**.

Οδηγία 92/43/ΕΟΚ: «Για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας & χλωρίδας»

- ❖ Κατάρτιση καταλόγου περιοχών κοινοτικού ενδιαφέροντος από τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. και καθορισμός Ειδικών Ζωνών Διατήρησης (ΕΖΔ) το αργότερο μέχρι το 2004.
- ❖ Καθορισμός **Ειδικών Ζωνών Διατήρησης (ΕΖΔ / SAC)**, όπου τα κράτη μέλη καθορίζουν τα αναγκαία μέτρα διατήρησης: σχέδια διαχείρισης και κανονιστικά, διοικητικά ή συμβατικά μέτρα που ανταποκρίνονται στις οικολογικές απαιτήσεις.

Δίκτυο NATURA 2000

Οδηγία για Πουλιά
2009/147/ΕΚ
(79/409/ΕΟΚ)

Είδη του Παραρτήματος
I και άλλα
μεταναστευτικά

Ζώνες Ειδικής
Προστασίας
(ΖΕΠ / SPAs)

Οδηγία για
Οικοτόπους
92/43/ΕΟΚ

Οικότοποι
Παραρτήματος I
Χλωρίδα & πανίδα
Παραρτήματος II

Λίστα με
Τόπους
Κοινοτικής
Σημασίας
(ΤΚΣ / SCIs)

Ειδικές
Ζώνες
Διατήρησης
(ΕΖΔ / SACs)

Δίκτυο
NATURA
2000

ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

- ❖ Στόχος είναι η διασφάλιση της ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης ειδών και οικοτόπων (ενδιαιτημάτων), μέσω της εφαρμογής μέτρων διαχείρισης και μέτρων πρόληψης στις περιοχές του δικτύου (Άρθρο 6).
- ❖ Η «Οδηγία των Οικοτόπων» (92/43/ΕΟΚ) προσδιορίζει περίπου **200** τύπους οικοτόπων και **700** είδη φυτών και ζώων κοινοτικής σημασίας.
- ❖ Η «Οδηγία των Πτηνών» (2009/147/ΕΚ) αναφέρει **181** απειλούμενα είδη σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς και αρκετά αποδημητικά για τα οποία απαιτείται η θέσπιση Ζωνών Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ / SPA).

ΤΙ ΠΡΟΒΛΕΠΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

- ❖ Θεσπίζοντας ένα δίκτυο περιοχών που καλύπτουν το σύνολο της γεωγραφικής κατανομής οικοτόπων και ειδών, το Δίκτυο NATURA 2000 προτίθεται να αποτελέσει ένα δυναμικό και ζωντανό δίκτυο που θα διασφαλίζει τη διατήρησή τους.
- ❖ Το Δίκτυο N2000 δεν είναι ένα σύστημα αυστηρά προστατευόμενων φυσικών περιοχών όπου αποκλείεται **κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα.**

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ NATURA 2000

- ❖ **Διαχείριση δασών:** Μέθοδοι συγκομιδής ξύλου, επεμβάσεις σε περιοχές φωλιάσματος προστατευόμενων ειδών.
- ❖ **Γεωργία – Κτηνοτροφία:** Προώθηση παραδοσιακών μεθόδων, εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικού κανονισμού 2078/92/ΕΟΚ.
- ❖ **Τουρισμός:** Συμβατή ανάπτυξη, προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- ❖ **Αλιεία – Ιχθυοκαλλιέργειες:** Προστασία αλιευτικών πόρων, έλεγχος της θαλάσσιας ρύπανσης.
- ❖ **Μεταλλευτικές – εξορυκτικές δραστηριότητες:** Αυστηρός έλεγχος της χωροθέτησης.
- ❖ **Κυνήγι:** Απαγόρευση μόνο σε περιπτώσεις διατάραξης ειδών.

Common dormouse

Δίκτυο NATURA 2000 στην Ελλάδα

- ❖ Στο Δίκτυο NATURA 2000 έχουν ενταχθεί **419** περιοχές στην **Ελλάδα** (περίπου το 27% της χερσαίας επιφάνειας της χώρας και το 6% των χωρικών υδάτων), από τις οποίες:
  - **241** περιοχές είναι χαρακτηρισμένες ως **Τόποι Κοινοτικής Σημασίας** (TKΣ / SCIs) [Απόφαση Επιτροπής 19/07/2006, OJ EU L.259/1 στις 21/09/2006],
  - **202** περιοχές είναι χαρακτηρισμένες ως **Ζώνες Ειδικής Προστασίας** (ΖΕΠ / SPAs), ενώ
  - **24** περιοχές φέρουν και τους δύο χαρακτηρισμούς (ΖΕΠ / TKΣ).
- ❖ Ο κατάλογος των **ελληνικών ΖΕΠ** δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 1495/B/06.09.2010 ως παράρτημα στη νέα ενσωμάτωση της Οδηγίας 79/409/ΕΟΚ (η οποία κωδικοποιήθηκε με την Οδηγία 2009/147/ΕΚ).

Δίκτυο NATURA 2000 στην Ελλάδα (Συνέχεια)

- ❖ Από τους 241 Τόπους Κοινοτικής Σημασίας, **οι 239** χαρακτηρίστηκαν ως **Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ / SACs)** με τον Ν.3937/2011 (ΦΕΚ 60/Α/31-03-2011).
- ❖ Η Ελλάδα φιλοξενεί συνολικά **91 τύπους οικοτόπων προτεραιότητας** (82 χερσαίους και 9 θαλάσσιους) και **112 είδη προτεραιότητας**, σύμφωνα με τα σχετικά Παραρτήματα της «Οδηγίας Οικοτόπων».
- ❖ Οι ελληνικές περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 είναι διάσπαρτες στη χώρα και αποτελούν κυρίως ευρείας έκτασης περιοχές, με μέση έκταση τα 5.000 εκτάρια.
- ❖ Η έκταση του Ελληνικού Δικτύου NATURA 2000 αντιστοιχεί στο **4,13%** της συνολικής έκτασης του δικτύου στην Ε.Ε.

Δίκτυο NATURA 2000 στην Ελλάδα (Συνέχεια)

- ❖ Η μεγάλη ποικιλότητα των οικοτόπων της χώρας, σε συνδυασμό με τους ιδιαίτερους βιοτικούς και αβιοτικούς παράγοντες που επικρατούν, έχουν ως αποτέλεσμα την ύπαρξη σημαντικής ορνιθοπανίδας. Συνολικά, στην Ελλάδα έχουν καταγραφεί **449** είδη πτηνών, με **147** από αυτά να είναι προστατευόμενα από την «Οδηγία Πτηνών».
- ❖ Για τη διαχείριση των περιοχών NATURA 2000 προβλέπεται η θεσμοθέτηση **Φορέων Διαχείρισης Προστατευόμενων Περιοχών (ΦΔΠΠ)**, οι οποίοι μπορούν να επιφορτισθούν με τη διαχείριση μίας ή και περισσότερων περιοχών.
- ❖ Σήμερα λειτουργούν στην Ελλάδα **28** Φορείς Διαχείρισης, καλύπτοντας λιγότερο από το 30% του Δικτύου NATURA 2000.

Δίκτυο NATURA 2000 στην Ελλάδα (Συνέχεια)

- ❖ Μάλιστα, με τον Ν. 4109/2013 (ΦΕΚ 16/Α΄/23.01.2013) προβλέπεται η κατάργηση και/ή συγχώνευση αρκετών Φορέων Διαχείρισης (ΦΔΠΠ), περιορίζοντας τον αριθμό τους σε μόλις 14.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2. Δίκτυο NATURA 2000 στην Ελλάδα.

Δίκτυο NATURA 2000	Αρ.	Έκταση (Εκτάρια)	Ποσοστό κάλυψης
Τόποι Κοινοτικής Σημασίας – Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΤΚΣ – ΕΖΔ)	241	2.807.512	16,3% της χέρσου και 5,7% των χωρικών υδάτων
Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ)	202	2.952.476	21,1% της χέρσου και 1,4% των χωρικών υδάτων
Ταυτόχρονα ΤΚΣ – ΕΖΔ και ΖΕΠ	24	232.298	Μη διαθέσιμο
Σύνολο περιοχών NATURA 2000 στην Ελλάδα	419	4.294.205	27,2% της χέρσου και 6,1% των χωρικών υδάτων

Δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη

- ❖ Η βιοποικιλότητα της Κρήτης είναι από τις σημαντικότερες στην Ευρώπη, τόσο σε **αριθμό ειδών** όσο και σε **ενδημισμό**, αποτέλεσμα της γεωμορφολογίας, της θέσης και της παλαιογεωγραφικής ιστορίας του νησιού.
- ❖ Η **χλωρίδα της Κρήτης** περιλαμβάνει 1.742 είδη και υποείδη, ενώ 159 από αυτά υπάρχουν μόνο στην Κρήτη, διαμορφώνοντας έτσι το ποσοστό ενδημισμού της κρητικής χλωρίδας σε 9,1%.

Δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη (Συνέχεια)

- ❖ Η **βλάστηση** αποτελείται από φρύγανα και υψηλούς θάμνους, οι οποίοι ανάλογα με τις συνθήκες αποκτούν θαμνώδη ή δενδρώδη μορφή. Χαμηλοί θαμνώνες καλύπτουν τα ξηρότερα και περισσότερο βοσκημένα εδάφη της Κρήτης, από το ύψος της θάλασσας μέχρι ψηλά στην ορεινή ζώνη.
- ❖ Η **πανίδα** είναι λιγότερο γνωστή από τη χλωρίδα. Περίπου 350 είδη **ορνιθοπανίδας** απαντώνται στην Κρήτη, τόσο λόγω της μεγάλης ποικιλίας βιοτόπων όσο και εξαιτίας του ότι αποτελεί πέρασμα για τα μεταναστευτικά πουλιά. Επίσης, 120 είδη ορνιθοπανίδας φωλιάζουν στο νησί.
- ❖ Οι ομάδες με τα **περισσότερα ενδημικά είδη** είναι τα χερσαία σαλιγκάρια, τα έντομα, τα διπλόποδα, τα ισόποδα και τα αραχνίδια.

Δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη (Συνέχεια)

- ❖ Το Δίκτυο NATURA 2000 στην Κρήτη καλύπτει περίπου το 30% της έκτασης του νησιού και περιλαμβάνει **53** περιοχές.
  - ✓ **27** Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (Οδηγία 92/43/ΕΟΚ),
  - ✓ **25** Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Οδηγία 2009/147/ΕΚ), και
  - ✓ **1** περιοχή έχει και τους δύο χαρακτηρισμούς (**ΕΖΔ + ΖΕΠ**).
- ❖ Παρά τη μεγάλη έκταση του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη, υπάρχει μόνο **1** ΦΔΠΠ, ο Φορέας Διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού Σαμαριάς (Εθνικό Πάρκο Δρυμού Σαμαριάς και Λευκών Ορέων).

Δίκτυο N2000 στην Κρήτη: Π.Ε. ΛΑΣΙΘΙΟΥ

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ
1	GR4320002	ΕΖΔ	ΔΙΚΤΗ: ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΛΑΣΙΘΙΟΥ, ΚΑΘΑΡΟ, ΣΕΛΕΝΑ, ΚΡΑΣΙ, ΣΕΛΕΚΑΝΟΣ, ΧΑΛΑΣΜΕΝΗ ΚΟΡΥΦΗ
2	GR4320003	ΕΖΔ	ΝΗΣΟΣ ΧΡΥΣΗ
3	GR4320004	ΕΖΔ	ΜΟΝΗ ΚΑΨΑ (ΦΑΡΑΓΓΙ ΚΑΨΑ & ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ)
4	GR4320005	ΕΖΔ	ΟΡΟΣ ΘΡΥΠΤΗΣ & ΓΥΡΩ ΠΕΡΙΟΧΗ
5	GR4320006	ΕΖΔ	ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΚΡΟ ΚΡΗΤΗΣ: ΔΙΟΝΥΣΑΔΕΣ, ΕΛΑΣΑ ΚΑΙ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΣΙΔΕΡΟ (ΑΚΡΑ ΜΑΥΡΟ ΜΟΥΡΙ - ΒΑΪ - ΑΚΡΑ ΠΛΑΚΑΣ) ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ
6	GR4320008	ΕΖΔ	ΝΗΣΟΣ ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ
7	GR4320009	ΖΕΠ	ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΟ ΑΚΡΟ ΚΡΗΤΗΣ
8	GR4320010	ΖΕΠ	ΛΑΖΑΡΟΣ ΚΟΡΥΦΗ - ΜΑΔΑΡΑ ΔΙΚΤΗΣ
9	GR4320011	ΖΕΠ	ΔΙΟΝΥΣΑΔΕΣ ΝΗΣΟΙ
10	GR4320013	ΖΕΠ	ΦΑΡΑΓΓΙ ΣΕΛΗΝΑΡΙ-ΒΡΑΧΑΣΙ
11	GR4320014	ΖΕΠ	ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΘΡΥΠΤΗ (ΚΟΥΦΩΤΟ)
12	GR4320016	ΖΕΠ	ΟΡΗ ΖΑΚΡΟΥ
13	GR4320017	ΖΕΠ	ΝΗΣΟΣ ΚΟΥΦΟΝΗΣΙ, ΓΥΡΩ ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΚΑΒΑΛΛΟΙ

Δίκτυο N2000 στην Κρήτη: Π.Ε. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ
14	GR4310002	ΕΖΔ	ΓΙΟΥΧΤΑΣ: ΦΑΡΑΓΓΙ ΑΓΙΑΣ ΕΙΡΗΝΗΣ
15	GR4310003	ΕΖΔ-ΖΕΠ	ΝΗΣΟΣ ΔΙΑ
16	GR4310004	ΕΖΔ	ΔΥΤΙΚΑ ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΑΠΟ ΑΓΙΟΦΑΡΑΓΓΟ ΕΩΣ ΚΟΚΚΙΝΟ ΠΥΡΓΟ)
17	GR4310005	ΕΖΔ	ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ (ΚΟΦΙΝΑΣ)
18	GR4310006	ΕΖΔ	ΔΙΚΤΗ: ΟΜΑΛΟΣ ΒΙΑΝΝΟΥ (ΣΥΜΗ - ΟΜΑΛΟΣ)
19	GR4310009	ΖΕΠ	ΚΡΟΥΣΩΝΑΣ - ΒΡΩΜΟΝΕΡΟ ΙΔΗΣ
20	GR4310010	ΖΕΠ	ΟΡΟΣ ΓΙΟΥΧΤΑΣ
21	GR4310011	ΖΕΠ	ΚΟΡΥΦΗ ΚΟΥΠΑ (ΔΥΤΙΚΗ ΚΡΗΤΗ)
22	GR4310012	ΖΕΠ	ΕΚΒΟΛΗ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ ΜΕΣΑΡΑΣ
23	GR4310013	ΖΕΠ	ΑΣΤΕΡΟΥΣΙΑ ΟΡΗ (ΚΟΦΙΝΑΣ)

Δίκτυο N2000 στην Κρήτη: Π.Ε. ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ
24	GR4330002	ΕΖΔ	ΟΡΟΣ ΚΕΔΡΟΣ
25	GR4330003	ΕΖΔ	ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ - ΜΟΝΗ ΠΡΕΒΕΛΗ - ΕΥΡΥΤΕΡΗ ΠΕΡΙΟΧΗ
26	GR4330004	ΕΖΔ	ΠΡΑΣΣΑΝΟ ΦΑΡΑΓΓΙ - ΠΑΤΣΟΣ - ΣΦΑΚΟΡΥΑΚΟ ΡΕΜΑ - ΠΑΡΑΛΙΑ ΡΕΘΥΜΝΟΥ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΗ ΓΕΡΟΠΟΤΑΜΟΥ, ΑΚΡ. ΛΙΑΝΟΣ ΚΑΒΟΣ - ΠΕΡΙΒΟΛΙΑ
27	GR4330005	ΕΖΔ	ΟΡΟΣ ΙΔΗ (ΒΟΡΙΖΙΑ, ΓΕΡΑΝΟΙ, ΚΑΛΗ ΜΑΔΑΡΑ)
28	GR4330006	ΖΕΠ	ΣΩΡΟΣ - ΑΓΚΑΘΙ - ΚΕΔΡΟΣ
29	GR4330007	ΖΕΠ	ΚΟΥΡΤΑΛΙΩΤΙΚΟ ΦΑΡΑΓΓΙ, ΦΑΡΑΓΓΙ ΠΡΕΒΕΛΗ
30	GR4330008	ΖΕΠ	ΠΡΑΣΣΑΝΟ ΦΑΡΑΓΓΙ
31	GR4330009	ΖΕΠ	ΟΡΟΣ ΨΗΛΟΡΕΙΤΗΣ (ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΟ ΤΜΗΜΑ)

Δίκτυο N2000 στην Κρήτη: Π.Ε. ΧΑΝΙΩΝ (I)

A/A	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ
32	GR4340001	ΕΖΔ	ΗΜΕΡΗ & ΑΓΡΙΑ ΓΡΑΜΒΟΥΣΑ - ΤΙΓΑΝΙ & ΦΑΛΑΣΑΡΝΑ - ΠΟΝΤΙΚΟΝΗΣΙ, ΟΡΜΟΣ ΛΙΒΑΔΙ - ΒΙΓΛΙΑ
33	GR4340002	ΕΖΔ	ΝΗΣΟΣ ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΖΩΝΗ
34	GR4340003	ΕΖΔ	ΧΕΡΣΟΝΗΟΣ ΡΟΔΟΠΟΥ - ΠΑΡΑΛΙΑ ΜΑΛΕΜΕ
35	GR4340004	ΕΖΔ	ΕΛΟΣ - ΤΟΠΟΛΙΑ - ΣΑΣΑΛΟΣ - ΑΓΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣ
36	GR4340005	ΕΖΔ	ΟΡΜΟΣ ΣΟΥΓΙΑΣ - ΒΑΡΔΙΑ - ΦΑΡΑΓΓΙ ΛΙΣΣΟΥ ΜΕΧΡΙ ΑΝΥΔΡΟΥΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ
37	GR4340006	ΕΖΔ	ΛΙΜΝΗ ΑΓΙΑΣ - ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ - ΡΕΜΑ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΗ ΚΕΡΙΤΗ - ΚΟΙΛΑΔΑ ΦΑΣΑ
38	GR4340007	ΕΖΔ	ΦΑΡΑΓΓΙ ΘΕΡΙΣΣΟΥ
39	GR4340008	ΕΖΔ	ΛΕΥΚΑ ΟΡΗ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ
40	GR4340010	ΕΖΔ	ΔΡΑΠΑΝΟ (ΒΟΡΕΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΕΣ ΑΚΤΕΣ) - ΠΑΡΑΛΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗΣ - ΛΙΜΝΗ ΚΟΥΡΝΑ
41	GR4340011	ΕΖΔ	ΦΡΕ - ΤΖΙΤΖΙΦΕΣ - ΝΙΠΟΣ
42	GR4340012	ΕΖΔ	ΑΣΦΕΝΔΟΥ - ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ
43	GR4340013	ΕΖΔ	ΝΗΣΟΙ ΓΑΥΔΟΣ ΚΑΙ ΓΑΥΔΟΠΟΥΛΑ

Δίκτυο N2000 στην Κρήτη: Π.Ε. ΧΑΝΙΩΝ (II)

Α/Α	ΚΩΔΙΚΟΣ	ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΟΝΟΜΑΣΙΑ
44	GR4340014	ΖΕΠ	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΣΑΜΑΡΙΑΣ - ΦΑΡΑΓΓΙ ΤΡΥΠΗΤΗΣ - ΨΙΛΑΦΙ - ΚΟΥΣΤΟΓΕΡΑΚΟ
45	GR4340015	ΕΖΔ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΠΟ ΧΡΥΣΟΣΚΑΛΙΤΙΣΣΑ ΜΕΧΡΙ ΑΚΡΩΤΗΡΙΟ ΚΡΙΟΣ
46	GR4340016	ΖΕΠ	ΜΕΤΕΡΙΖΙΑ ΑΓΙΟΣ ΔΙΚΑΙΟΣ - ΤΣΟΥΝΑΡΑ - ΒΙΤΣΙΛΙΑ ΛΕΥΚΩΝ ΟΡΕΩΝ
47	GR4340017	ΖΕΠ	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΓΡΑΜΒΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΔΕΣ ΗΜΕΡΗ ΚΑΙ ΑΓΡΙΑ ΓΡΑΜΒΟΥΣΑ, ΠΟΝΤΙΚΟΝΗΣΙ
48	GR4340018	ΖΕΠ	ΝΗΣΙΔΑ ΑΓΙΟΙ ΘΕΟΔΩΡΟΙ
49	GR4340019	ΖΕΠ	ΦΑΡΑΓΓΙ ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ-ΑΡΓΟΥΛΙΑΝΟ ΦΑΡΑΓΓΙ-ΟΡΟΠΕΔΙΟ ΜΑΝΙΚΑ
50	GR4340020	ΖΕΠ	ΛΙΜΝΗ ΑΓΙΑΣ (ΧΑΝΙΑ)
51	GR4340021	ΖΕΠ	ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ ΡΟΔΟΠΟΥ
52	GR4340022	ΖΕΠ	ΛΙΜΝΗ ΚΟΥΡΝΑ ΚΑΙ ΕΚΒΟΛΗ ΑΛΜΥΡΟΥ
53	GR4340023	ΖΕΠ	ΝΟΤΙΟΔΥΤΙΚΗ ΓΑΥΔΟΣ ΚΑΙ ΓΑΥΔΟΠΟΥΛΑ

Υπηρεσίες οικοσυστημάτων σε περιοχές του Δικτύου N2000

- ❖ Η προστασία και διατήρηση των οικοσυστημάτων των περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 παρέχει σημαντικά οφέλη για τις τοπικές οικονομίες και ένα ευρύ φάσμα ευκαιριών για την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με περιβαλλοντικό προσανατολισμό, την ενίσχυση της απασχόλησης και της κοινωνικής συνοχής, αλλά και τη διαφύλαξη του πολιτιστικού τοπίου ως κοινό έργο της φύσης και των ανθρώπων.

Υπηρεσίες οικοσυστημάτων σε περιοχές του Δικτύου N2000

- ❖ Οι προστατευόμενες περιοχές παρέχουν μια σειρά από οφέλη (άμεσα και έμμεσα), που αναφέρονται ως **«υπηρεσίες οικοσυστήματος» (ecosystem services)**.
- ❖ Ως **υπηρεσίες των οικοσυστημάτων ορίζονται** οι υπηρεσίες που παρέχονται από το φυσικό περιβάλλον και ωφελούν τον άνθρωπο. **Περιλαμβάνουν** την τροφή, το νερό, την ξυλεία, τις πρώτες ύλες που είναι απαραίτητες για φαρμακευτικούς και άλλους ζωτικής σημασίας σκοπούς, φυσικές διεργασίες όπως η φωτοσύνθεση και η εδαφογένεση που διαμορφώνουν την ποιότητα του αέρα, το κλίμα και τις βροχοπτώσεις, καθώς και πολιτιστικές υπηρεσίες όπως η αισθητική του τοπίου και η αναψυχή.
- ❖ Η **βιοποικιλότητα**, ως συστατικό στοιχείο των λειτουργιών των οικοσυστημάτων, παίζει πρωταρχικό ρόλο στην ικανότητά τους να παρέχουν αυτές τις υπηρεσίες.

Υπηρεσίες οικοσυστημάτων σε περιοχές του Δικτύου N2000

Πίνακας 3. Οι υπηρεσίες των οικοσυστημάτων σύμφωνα με την έκθεση «Millennium Ecosystem Assessment (2000)» των Ηνωμένων Εθνών

Κατηγορία	Παραδείγματα παρεχόμενων υπηρεσιών
Υπηρεσίες παροχής, δηλαδή προϊόντα που αποκτώνται από τα οικοσυστήματα	Τροφή, π.χ. σπηρά, φρούτα, ψάρια / Νερό / Πρώτες ύλες και καύσιμα, π.χ. ξυλεία, βαμβάκι / Φαρμακευτικές ουσίες / Γενετικό υλικό-τράπεζα γονιδίων, π.χ. γονίδια και γενετική πληροφορία χρήσιμη για την εκτροφή ζώων, την καλλιέργεια φυτών και τη βιοτεχνολογία / Αισθητική, καλλωπισμός, π.χ. λουλούδια
Ρυθμιστικές υπηρεσίες, δηλαδή οφέλη από τις οικοσυστημικές λειτουργίες	Επίδραση στην ποιότητα του αέρα, ρύθμιση του κλίματος, προστασία κατά τη διάρκεια ακραίων καιρικών φαινομένων, ρύθμιση των ροών ύδατος, βιορύθμιση αποβλήτων, καθαρισμός υδάτων, αποτροπή διάβρωσης εδάφους, διατήρηση κύκλου θρεπτικών στοιχείων και γονιμότητας εδάφους, επικονίαση, βιολογικός έλεγχος
Πολιτιστικές υπηρεσίες	Αισθητική απόλαυση, ευκαιρίες για αναψυχή και τουρισμό, καλλιτεχνική έμπνευση, πνευματική ευημερία, εκπαίδευση
Θεμελιώδεις υπηρεσίες, απαραίτητες για τη λειτουργία όλων των άλλων υπηρεσιών	Διατήρηση κύκλου ζωής, κύκλος νερού, παροχή ενδιαιτήματος, παραγωγή οξυγόνου, εδαφογένεση

<http://www.protectedplanet.net/>

Παγκόσμια βάση δεδομένων για προστατευόμενες περιοχές από τη Διεθνή Ένωση Διατήρησης της Φύσης (IUCN) και το Πρόγραμμα ΟΗΕ για το Περιβάλλον (UNEP)

ProtectedPlanet.net - Explore Protected Areas - Mozilla Firefox

Αρχείο Επεξεργασία Προβολή Ιστορικό Σελιδοδείκτες Εργαλεία Βοήθεια

http://www.protectedplanet.net/#9_35_5_24_5_1

Πιο συχνά αναγνωσμέ... Windows Media Windows Ελεύθερο Hotmail Προσαρμογή συνδέστ...

Ειδικός Λογαριασμός - Πανεπιστήμιο... ProtectedPlanet.net - Explore Pr...

Have an account? [Sign in](#)

Discover and learn about protected areas

Search the protected areas of our planet

Search

© 2010 ProtectedPlanet.net / [All](#) / [About](#) / [Help](#) / [Blog](#) / [Twitter](#) / [Facebook](#)

UNEP WCMC

feedback

powered by Google

©2010 Δοσόμενη χώρα Basarsoft, Tele Atlas - Όροι Χρήσης

Ολοκληρώθηκε

EN 4:07 PM 16/11/2010

<http://natura2000.eea.europa.eu/#>

- ❖ Το **Natura 2000 Map Viewer** λειτουργεί και ενημερώνεται με ευθύνη του **Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος (ΕΕΑ)** και ενδέχεται να μην περιλαμβάνει την πλέον πρόσφατη πληροφορία για το Δίκτυο Natura 2000 των κρατών-μελών.
- ❖ Επιπλέον, καθώς τα όρια των περιοχών NATURA 2000 προβάλλονται στο Google Earth, το οποίο έχει διαφορετικό προβολικό σύστημα από το επίσημο Ελληνικό Γεωδαιτικό Σύστημα Αναφοράς (**ΕΓΣΑ 87**), μπορεί το ελληνικό τμήμα του Δικτύου NATURA 2000 να εμφανίζεται ελαφρά μετατοπισμένο σε σχέση με την πραγματική του θέση.

<http://natura2000.eea.europa.eu/#>

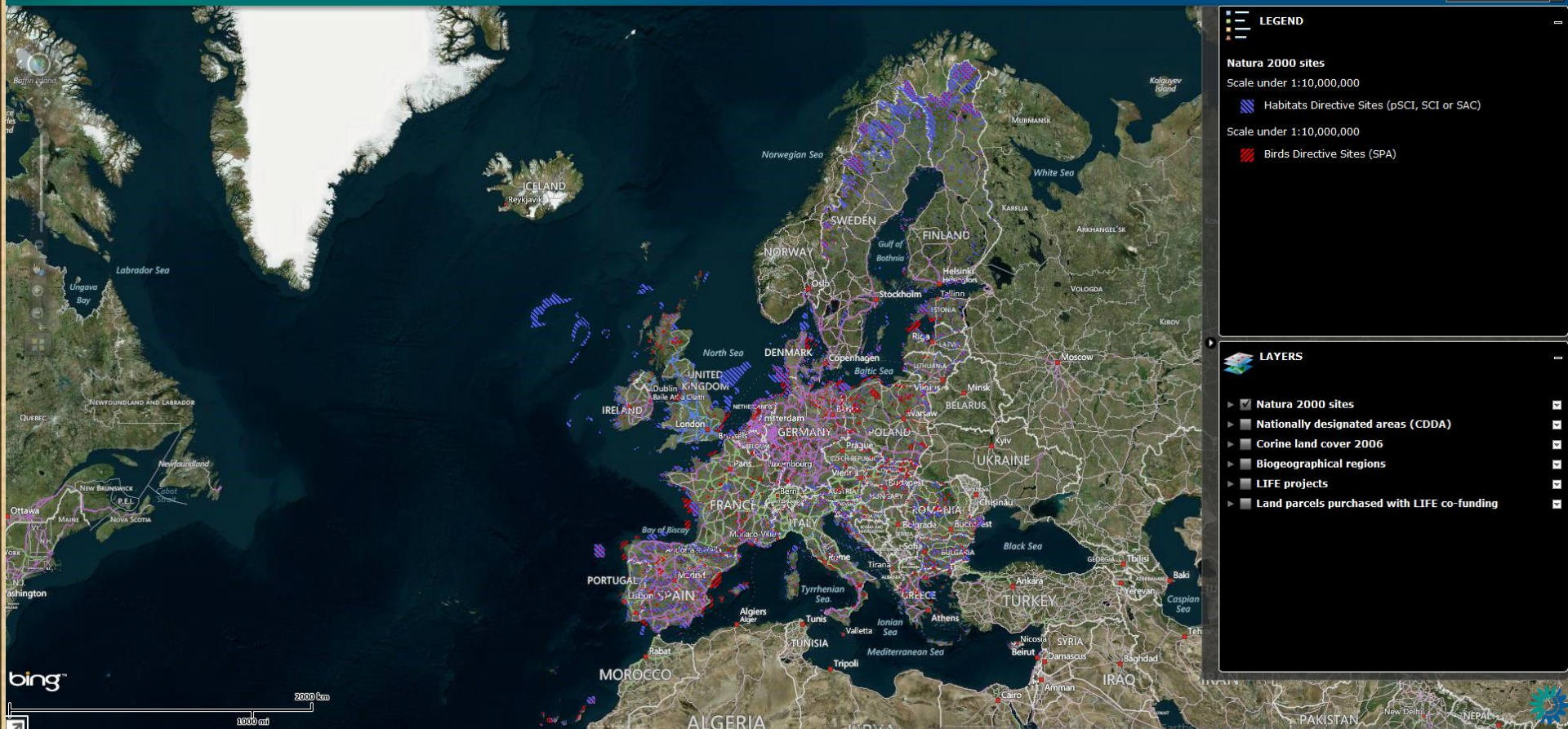
Δοχείο Επεξεργασία Προβολή Ιστορικό Σελιδοδείκτες Εργαλεία Βοήθεια

Σύνδεση - Λογαριασμοί G... ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ... Natura2000 viewer Wild Birds - Environment ... Names and addresses of t... ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝ... Απαγορευμένα Υλικά και ... Εκατοστία της Περιφέρει... Αρχή- Natura 2000 Κρήτη

natura2000.eea.europa.eu/# natura.krthw

Natura 2000 Network Viewer

about Natura 2000 English

Εκδόσεις για το Δίκτυο N2000

Ανάδειξη και προώθηση των περιοχών N2000 στην Κρήτη

- ❖ Το πρόγραμμα «**Ανάδειξη και προώθηση των περιοχών του Δικτύου Natura 2000 στην Κρήτη**» Κωδικός πράξης (ΟΠΣ-ΕΡΓΟΡΑΜΑ) 380448, χρηματοδοτήθηκε από το Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013, που συγχρηματοδοτήθηκε από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και εθνικούς πόρους.
  - ✓ **Υποέργο 1:** Δημιουργία Πληροφοριακού Περιβαλλοντικού Κόμβου στην Ιστοσελίδα της Περιφέρειας Κρήτης
  - ✓ **Υποέργο 3:** Δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης
  - ✓ **Υποέργο 4:** Παραγωγή ενημερωτικού υλικού
  - ✓ **Υποέργο 5:** Προμήθεια κινητής μονάδας ενημέρωσης (Εκθεσιακό Περίπτερο)

<https://natura2000.crete.gov.gr/index.php?id=20>

Διατήρηση, διαχείριση και ανάπτυξη των περιοχών του
Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη

- Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013
- Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Διατήρηση, διαχείριση και
ανάπτυξη των περιοχών του
Δικτύου NATURA 2000
στην Κρήτη

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ISBN: 978-960-89005-7-8

*Φύση σφιλεμένη
από το πέτρο*

Ζούμε μαζί της, την προστατεύουμε!

Ανάδειξη των θαλάσσιων περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη

- Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013
- Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ανάδειξη των θαλάσσιων περιοχών του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη

ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ

ISBN: 978-960-89005-5-4

*Φύση σμιλεμένη
από το χρόνο*

Ζούμε μαζί της, την προστατεύουμε!

Οδηγός οικότουρισμού σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη

- Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013
- Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Οδηγός οικότουρισμού σε περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη

ISBN: 978-960-89005-9-2

*Φύση σφιλεμένη
από το χειρό*

Ζούμε μαζί της, την προστατεύουμε!

Παρατήρηση πουλιών στις περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη

- Ε.Π. Κρήτης και Νήσων Αιγαίου 2007-2013
- Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Παρατήρηση πουλιών στις περιοχές του Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη

ΟΔΗΓΟΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗΣ ΠΟΥΛΙΩΝ

*Φύση σφιλεμένη
από το χρόνο*

ISBN: 978-960-89005-3-0

Ζούμε μαζί της, την προστατεύουμε!

Factsheet

The Economic Benefit of Natura 2000

Environment

LIFE and new partnerships for nature conservation

Environment

LIFE Nature

Οι Οδηγίες για τα Πτηνά και τους Οικότοπους είναι η καλύτερη ευκαιρία της Ευρώπης και της Ελλάδας για να προστατεύσουν τη βιοποικιλότητα και τη φυσική κληρονομιά τους για αυτήν και για τις επόμενες γενιές.

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
Γενική Δ/ση Περιβάλλοντος:
<http://ec.europa.eu/environment>

Σύμβαση για τη
Βιοποικιλότητα (CBD):
<http://www.cbd.int>

Υπουργείο Περιβάλλοντος
& Ενέργειας
<http://www.ypeka.gr>

Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων
– Υγροτόπων (EKBY):
<http://www.ekby.gr>

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Πανεπιστήμιο Κρήτης –
Μουσείο Φυσικής Ιστορίας
Κρήτης (Μ.Φ.Ι.Κ.):

<http://www.nhmc.uoc.gr>

Παγκόσμιο Ταμείο για τη
Φύση (WWF Ελλάς):

<http://www.wwf.gr>

Ελληνική Ορνιθολογική
Εταιρεία (Ε.Ο.Ε.):

<http://www.ornithologiki.gr>

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Εταιρεία Προστασίας
Πρεσπών (ΕΠΠ):
<http://www.spp.gr>

Ελληνική Εταιρεία
Προστασίας της Φύσης
(ΕΕΠΦ):
<http://www.eepf.gr>

Σύλλογος για την Προστασία
της Θαλάσσιας Χελώνας
ΑΡΧΕΛΩΝ:
<http://www.archelon.gr>

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

PAN (Protected Area
Network) Parks:
<http://www.panparks.org>

ECEAT – European Centre
for Ecological and
Agricultural Tourism:
<http://www.eceat.org>

ΔΙΚΤΥΟ ΟΙΚΟΚΡΗΤΗ:
<http://www.ecocrete.gr>

**Εκπαιδευτικό Σεμινάριο με θέμα:
«Περιοχές Δικτύου NATURA 2000 στην Κρήτη:
Διαχείριση Προστατευόμενων Περιοχών και
Υπηρεσίες Οικοσυστημάτων»**

**Ευχαριστώ για την
προσοχή σας!!!**

**mprobonas@nhmc.uoc.gr
mprobonas@gmail.com
www.nhmc.uoc.gr**